RATIMOR TRUTKA GRANULOWANA

Karta Charakterystyki sporządzona zgodnie z Ustawą o substancjach i preparatach chemicznych z dnia 11 stycznia 2001r. (Dz. U. nr 11, poz.84, 2001r.) wraz z późniejszymi zmianami oraz Rozporządzeniem Ministra zdrowia z dnia 3 lipca 2002r. w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz. U. nr 140, poz.1171, 2002r) wraz z późniejszymi zmianami.

1. IDENTYFIKACJA PREPARATU IDENTYFIKACJA PRODUCENTA, IMPORTERA LUB DYSTRYBUTORA

1.1 Identyfikacja preparatu

RATIMOR TRUTKA GRANULOWANA

1.2 Zastosowanie preparatu

Rodentycyd z grupy antykoagulantów II generacji. Trutka pokarmowa na szczury i myszy – gotowa do użytku.

1.3 Identyfikacja producenta, importera lub dystrybutora

Producent/dystrybutor: UNICHEM POLSKA Sp. z o.o.

Paderewskiego 6, 05-520 Konstancin, Polska + 48 (22) 702 89 60 + 48 (22) 702 89 61 0- 601 288 908

1.4 Telefon alarmowy

Krajowe Centrum Informacji Toksykologicznej w Łodzi tel. (0-42) 631 47 24

2 SKŁAD PREPARATU I INFORMACJE O SKŁADNIKACH

2.1 Skład

Substancji aktywnej: bromadilon (antykoagulant)

Zawartość substancji aktywnej: 0.005 %

Nazwa chemiczna substancji aktywnej: 3-[3-(4'-bromo[1,1'-bifenyl]-4-ilo)-3-hydroksy-1-

fenylopropylo]-4-hydroksykumaryna

Składnik dodatkowy: Bitrex (substancja gorzka)

Zawartość składnika dodatkowego: 10 ppm

Nazwa chemiczna skł. dodatkowego: denatonium benzoate

2.2 Niebezpieczne składniki wraz z ich klasyfikacja

Składnik:	CAS Nr	Zawartość %	Symbol zagrożenia	Ostrzeżenia
(zwrotvR)			, G	

bromadiolon 28772-56-7 0,005% T+ R48/27/28 Bitrex 3734-33-6 0,001% Xn 20/22, 52/53, 38/41

T+ – substancja bardzo toksyczna

R27/28 – działa bardzo toksycznie w kontakcie ze skórą i po połknięciu

Xn – substancja szkodliwa

R20/22 – działa szkodliwie przez drogi oddechowe i po połknięciu

R38 – działa drażniąco na skórę.

R41 – ryzyko poważnego uszkodzenia oczu.

Opracowanie: Amagro Sp. z o.o. dla Unichem Polska Sp. z o.o. Wydanie: z dnia 21.09.2005

RATIMOR TRUTKA GRANULOWANA

R52/53 – działa szkodliwie na organizmy wodne, może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym

3. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

Produkt nie jest niebezpieczny w rozumieniu Ustawy o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. Nr 11 poz. 84, 2001) oraz Rozp. Ministra Zdrowia w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz.U. Nr 171 poz. 1666, 2003).

Przypadków zatrucia przy pomocy produktu z zawartościa 0,005% bromadiolonu nie zanotowano. Preparat zawiera 0,005% bromadiolonu, substancji powodującej obniżenie krzepliwości krwi (antykoagulant krwi) oraz substancje chemiczną denatonium benzoate (Bitrex) w ilości 0,001% o wyjatkowo gorzkim smaku dla ostrzeżenia ludzi przed spożyciem, szczególnie dzieci.

Zagrożenie dla zdrowia człowieka: połknięcie preparatu może prowadzić do zewnętrznego i wewnętrznego krwawienia, spowodowanego obniżeniem krzepliwości krwi; ogólnego osłabienia, mdłości i wymiotów. Zagrożenie przy stosowaniu zawodowym: nieznacznie wyższe.

Zagrożenie dla środowiska: spożycie większej ilości produktu może być szkodliwe dla stałocieplnych. Należy unikać kontaktu z preparatem zwierzat nie objętych programem zwalczania.

4. PIERWSZA POMOC

4.1. *Objawy zatrucia*

Substancja jest chemicznym antykoagulantem krwi.

Połkniecie przez człowieka lub zwierzeta domowe może spowodować zaburzenia w przewodzie pokarmowym, a w razie połknięcia większych ilości może spowodować obniżenie krzepliwości krwi, a także wewnętrzne krwawienia i krwotoki, krew w moczu i stolcu. Mdłości i wymioty moga wystąpić wkrótce po połknieciu produktu, jakkolwiek skutek spożycia produktu może być opóźniony o kilka dni. Osoby które poczują się źle powinny zaprzestać dalszej pracy i zasięgnąć porady lekarza.

Kontakt ze skóra: Produkt nie powoduje podrażnienia skóry.

Kontakt z oczami: Kontakt może spowodować mechaniczne podrażnienie oka, zaczerwienienie. Ostre krawędzie pyłu moga spowodować podrażnienie lub uszkodzenie oka.

Wdychanie: Nie zaobserwowano efektu toksycznego z powodu wdychania pyłu preparatu.

4.2. Pierwsza pomoc

Postępowanie w przypadku:

Kontakt ze skórą: Zmyj skórę wodą i mydłem. W przypadku podrażnienia należy zasięgnąć porady lekarza.

Kontakt z oczami: Oczy należy przemyć natychmiast wystarczająca ilościa wody, powtarzając przemywanie przez co najmniej 15 min. Powieki należy podnieść. Należy zasięgnąć natychmiastowej porady lekarskiej, najlepiej okulisty.

Wdychanie: Osobe z objawami podrażnienia/zatrucia należy usunąć z pomieszczenia pracy. W przypadku zatrzymania oddechu zastosować sztuczne oddychanie zapewniając ciepło. W każdym przypadku należy pilnie zasięgnąć porady lekarskiej.

Połknięcie: Połknięcie preparatu może wywołać zakłócenia pracy przewodu pokarmowego. Preparat zawiera substancję bromadiolon, która jest gromadzona w organizmie. Jeżeli osoba poszkodowana jest przytomna należy postępować jak w przypadku połkniecia środków chemicznych. Nie zaleca się wywoływać wymiotów. Podać 1-2 szklanki wody do płukania ust i oddzielnie do wypicia. Podać wegiel aktywowany i surbitol dla zmniejszenia absorpcji bromadiolonu w przewodzie pokarmowym. Należy zasiegnać natychmiast porady lekarskiej korzystając również z Krajowej Informacji Toksykologicznej. (patrz pkt. 1.4. niniejszej Karty Charakterystyki).

Opracowanie: Amagro Sp. z o.o. dla Unichem Polska Sp. z o.o. Wydanie: z dnia 21.09.2005

RATIMOR TRUTKA GRANULOWANA

4.3. Informacje dla lekarzy (w przypadku połknięcia większych ilości preparatu)

Substancja aktywna preparatu BROMADIOLON jest kumarynowym antykoagulantem krwi. Podobnie jak warfaryna, zakłóca syntezę protrombiny, zakłóca normalny mechanizm krzepnięcia krwi i powoduje podwyższone krwawienia. Bromadiolon powoduje silniejsze i dłuższe krwawienia niż warfaryna. Skutki działania mogą być opóźnione. Witamina K1 jest skutecznym antidotum (odtrutką) na zatrucie bromadiolonem, korzystniejszym niż menadione lub menadione sodium bisufite. Korzystne może być podawanie witaminy K1 w postaci emulsji. Zastrzyk wielkości 5-10 mg dla osoby dorosłej może być powtórzony, jeśli to wskazane (do 20mg). W przypadku ostrego krwawienia należy rozważyć podanie dożylne w ilości 1mg/min. W przypadkach silnego krwawienia może być pożądana transfuzja krwi lub świeżo mrożonej plazmy. Antidotum powinno być podawane przez wykwalifikowany personel medyczny.

4.4. Telefony ośrodków toksykologicznych w Polsce:

Gdańsk – (0-58) 301 65 16	Rzeszów – (0-17) 866 44 09
Kraków - (0-12) 411 99 99	Sosnowiec – (0-32) 266 11 45
Lublin – (0-81) 740 26 76	Warszawa – (0-22) 619 08 97
Łódź – (0-42) 657 99 00	Wrocław – (0-71) 343 30 08.
Poznań – (0-61) 847 69 46	• •

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

Preparat łatwopalny.

- 5.1. Zalecane środki gaśnicze: mgła wodna, różnego rodzaju piana. Przy małych pożarach mogą być stosowane środki proszkowe, suche CO₂. W razie braku innych środków można użyć strumienia wody Zalecenia nt. gaszenia: schłodzić przy pomocy strumienia wody narażone pojemniki i konstrukcję budynku. Używać mgły wodnej, aby rozcieńczyć palne opary. Unikać odpływu wody gaśniczej do sieci kanalizacyjnej, systemów nawadniających, naturalnych zbiorników wodnych, jezior, rzek, ścieków wodnych.
- 5.2. Środki gaśnicze, których nie wolno stosować ze względu bezpieczeństwa: brak
- 5.3. **Niebezpieczne produkty spalania:** w czasie pożaru emitowane są dwutlenek węgla i tlenek węgla z możliwością wydzielania gazu podrażniającego.
- 5.4. **Środki ochrony indywidualnej:** W czasie pożaru stosować pełne ubranie ochronne i aparaty z dopływem powietrza lub tlenu.

6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

6.1. Ochrona osobista

Zwiększyć wentylacje pomieszczenia, jeżeli to możliwe. W przypadku rozsypania większej ilości preparatu włóż pełne ubranie ochronne dla zabezpieczenia przed kontaktem ze skórą, oczami i wdychaniem pyłu.

6.2. Ochrona środowiaska

Nie należy dopuścić, do przedostania się preparatu do kanalizacji, nie należy wyrzucać odpadów do śmieci domowych, lub ścieków.

6.3. Sposób czyszczenia

Rozsypany produkt należy zamieść ostrożnie, unikając pylenia i zabezpieczyć w odpowiedniej beczce, zamkniętej i opisanej wraz z instrukcją do zniszczenia (utylizacji) wg lokalnych przepisów. Zmyć miejsce

Opracowanie: Amagro Sp. z o.o. dla Unichem Polska Sp. z o.o. Wydanie: z dnia 21.09.2005

RATIMOR TRUTKA GRANULOWANA

skażone przy pomocy detergentów i wody, pokryć materiałem absorbującym a następnie zbebrać do opakowań na zanieczyszczenia, wg. lokalnych przepisów.

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE

7.1 **Postępowanie z preparatem**

Produkt należy stosować zgodnie z zaleceniami umieszczonymi na etykiecie. Unikać kontaktu z oczami, skórą i odzieżą. Patrz także Dział 8.

7.2. Magazynowanie

Produkt należy przechowywać w oryginalnych opakowaniach, w zamkniętych, suchych magazynach, nie wystawiony na bezpośrednie ogrzewanie promieni słonecznych, płomienia, lub źródła iskrzenia. Należy unikać składowania w temperaturze powyżej 40° C. Produkt nie opakowany (luzem) należy przechowywać w dobrze wentylowanym magazynie i unikać wdychania pyłu. Nie należy przechowywać preparatu luzem wraz z żywnością lub paszą. Preparat przechowywany w opakowaniach oryginalnych i zalecanych warunkach zachowuje swoje właściwości w tym skuteczność przez okres 3 lat. Nie ma ograniczenia w ilościach magazynowanego produktu.

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.1 Parametry kontroli narażenia

Warunki narażenia dla produktu : nie ustalone Warunki narażenia dla substancji czynnej bromadiolon: 0,002 mg/m³ - 8 godz

8.2 Instrukcje ogólne

Przy prawidłowym użytkowaniu preparat nie stwarza zagrożenia. Zaleca się środki ochrony zgodne z ogólnymi zasadami dotyczącymi stosowania środków chemicznych, eliminacji zanieczyszczeń, ochrony osobistej, pracy w dobrze wietrzonych pomieszczeniach, przestrzegania obowiązujących procedur. Przed otwarciem opakowania należy zapoznać się z tekstem etykiety wraz z instrukcją użycia oraz tekstem Karty Charakterystyki Produktu.

8.3 Środki ochrony indywidualnej w przypadku pracy z produktem nie pakowanym (np. w miejscu pakowania, przesypywania produktu) zapewnić dobrą wentylację pomieszczenia. Stosować maskę przeciwpyłową lub okulary ochronne, rękawice z tworzywa, odzież ochronną oraz obuwie gumowe. W czasie pracy nie jeść, nie pić oraz nie palić. Zanieczyszczoną skórę niezwłocznie umyć wodą z mydłem. Zmienić i oczyścić zanieczyszczone ubranie. Jeśli doszło do zanieczyszczenia oczu, przemywać kilka minut czystą wodą. Jeśli poczujesz się źle, zasięgnij porady lekarskiej. Po zakończeniu pracy wykąpać się i umyć włosy, przebrać się i wyczyścić odzież ochronną oraz sprzęt.

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYKOCHEMICZNE

9.1 Postać fizyczna granulat
9.2 Barwa czerwony
9.3 Temperatura zapłonu niepalny
9.4 Temperatura wrzenia nie dotyczy

9.5 Temperatura topnienia 228 - 230 stopni dla substancji aktywnej

9.6 Prężność i gęstość par nie notowane9.7 Szybkość odparowania nie dotyczy

Opracowanie: Amagro Sp. z o.o. dla Unichem Polska Sp. z o.o.

RATIMOR TRUTKA GRANULOWANA

9.8	Punkt zapłonu	nie dot	yczy
9.9	Ciężar nasypowy	ok. 608	$8 - 673 \text{ kg/m}^3$
9.10	Współczynnik podziału woda/olej		nie znany
9.11	Zdolność do ładowania elektrostatyczn	ego	nie znana
9.12	Granice wybuchowości		nie znane
9.13	Reakcja na uderzenia mechaniczne		nie znana
9.14	Szybkość spalania		nie znana

10.STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

10.1 Stabilność

Produkt jest stabilny w warunkach normalnych; produkt ulega spaleniu w warunkach pożaru.

10.2 Reaktywność

Produkt stabilny pod względem reaktywności chemicznej

Polimeryzacja: nie ulega polimeryzacji Warunki, których należy unikać: wysoka temperatura

Substancje, których należy unikać: nie znane

Produkty spalania: dwutlenek węgla, tlenek węgla, z możliwością gazu

drażniącego

11.INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

11.1 Skutki niebezpieczne dla zdrowia człowieka:

Połknięcie jednorazowe traktowane powinno być jako toksyczne i wymagające natychmiastowej konsultacji lekarskiej.

Substancja czynna bromadiolon jest chemicznym antykoagulantem krwi. Połknięta przez człowieka lub zwierzęta domowe obniża krzepliwość krwi i powoduje krwawienie wewnętrzne. Mdłości i wymioty mogą nastąpić wkrótce po połknięciu preparatu, jakkolwiek skutek spożycia preparatu może być opóźniony czasem o kilka dni. Typowe objawy zatrucia objawiają się krwawieniem dziąseł, zwiększoną tendencyjnością do obrażeń po uderzeniach, pojawieniem się krwi w moczu i kale, nadmiernym krwawieniem przy drobnych skaleczeniach i otarciu naskórka.

11.2 Toksyczność ostra (danych dla substancji aktywnej):

LD50 doustna (szczur) = 1.1 mg/kg

LD50 dermalna (królik) = 400 mg/kg

LD50 inhalacyjna = nie dotyczy

12.INFORMACJE EKOLOGICZNE

12.1. Toksyczność ostra dla ryb (dane dla substancji aktywnej):

LC50 (96h) = 1,4-3,5 mg/l

Substancja aktywna bromadiolon, zawarta w preparacie, jest szkodliwa dla organizmów wodnych i ptaków. Unikać kontaktu środka ze zwierzętami nie objętymi programem zwalczania.

Rozpuszczalność substancji aktywnej w wodzie: 10 mg/litr.

Substancja aktywna może być niebezpieczna po przedostaniu się do ujęć wody pitnej. Nie wprowadzać do cieków wodnych

12.2. Trwałość i degradacja w glebie (dane dla substancji aktywnej):

Opracowanie: **Amagro Sp. z o.o. dla Unichem Polska Sp. z o.o.**Wydanie: **z dnia 21.09.2005**strona 5 **z** 7

RATIMOR TRUTKA GRANULOWANA

 $TC50 = 1,8-7,4 \, dni$

Substancje dezaktywujące środowisko: nie znane.

13.POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Odpad produktu, pozostałość produktu po zastosowaniu oraz opakowanie po produkcie należy utylizować zgodnie z obowiązującymi przepisami:

Ustawa o odpadach (Dz.U. Nr 62 poz. 628, 2001).

Ustawa o opakowaniach i odpadach opakowaniowych wraz z późn. zmianami (Dz.U. Nr 63 poz. 638, 2001). Rozp. Ministra Gospodarki w sprawie wymagań dotyczących prowadzenia termicznego przekształcania odpadów (Dz.U. Nr 37 poz. 339, 2002).

14.INFORMACJE O TRANSPORCIE

Preparat nie jest klasyfikowany jako niebezpieczny do transportu.

Numer UN: nie ustalony Numer grupy opakowaniowej: nie ustalony

Nie należy przewozić preparatu luzem wraz z żywnością lub paszą. Opakowania zbiorcze preparatu pakowanego do sprzedaży detalicznej powinny być zabezpieczone dodatkowo opakowaniem zewnętrznym, najlepiej szczelnie obciągnięte folia kurczliwą.

15.IFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Produkt uzyskał pozytywną ocenę Zakładu Zwalczania Skażeń Biologicznych Państwowego Zakładu Higieny w zakresie bezpieczeństwa dla ludzi i środowiska oraz w zakresie skuteczności (atest PZH/HB-0271). Sklasyfikowany jako szkodliwy, przeznaczony do użytku zgodnie z instrukcją umieszczoną na opakowaniu. Etykietowanie – zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 11.07. 2002 w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz. U Nr 140, poz. 1773, 2002)

Symbole zagrożenia:

Xr

Zwroty R wskazujące rodzaj zagrożenia:

R48/21/22 Działa szkodliwie w kontakcie ze skórą i po połknięciu – stwarza poważne zagrożenie dla zdrowia człowieka w następstwie długotrwałego narażenia.

R51 Działa toksycznie na organizmy wodne.

Zwroty S określające warunki bezpiecznego stosowania:

S1/2 Przechowywać pod zamknięciem i chronić przed dziećmi.

S13 Nie przechowywać razem z żywnością, napojami i paszami dla zwierząt.

S28 Zanieczyszczoną skórę natychmiast przemyć dużą ilością wody i mydła.

S46 W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - pokaż opakowanie lub etykietę.

S61 Unikać zrzutów do środowiska. Postępować zgodnie z instrukcją lub kartą charakterystyki.

/danie: z dnia 21.09.2005 strona 6 z 7

RATIMOR TRUTKA GRANULOWANA

16.INNE INFORMACJE

W przypadku połknięcia preparatu należy zadzwonić do najbliższej jednostki Pogotowia Ratunkowego (medycznego) lub zgłosić się do lekarza i okazać niniejszą Kartę Charakterystyki lub opakowanie (etykietę) preparatu. W nagłych wypadkach należy skontaktować się z Krajowym Centrum Informacji Toksykologicznej (patrz pkt 1.4.) lub z lokalnym ośrodkiem toksykologicznym (patrz pkt 4.4.).

Data opracowania: 21.09.2005 r.

Niniejsze wydanie zostało opracowane przez Amagro Sp. z o.o., ul. Cypryjska 29, 02-761 Warszawa, na podstawie Karty Charakterystyki z dn. 15.10.2002, zgodnie z Ustawą o substancjach i preparatach chemicznych z dnia 11 stycznia 2001r. (Dz. U. nr 11, poz.84, 2001r.) wraz z późniejszymi zmianami oraz Rozporządzeniem Ministra zdrowia z dnia 3 lipca 2002r. w sprawie Karty Charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego(Dz. U. nr 140, poz.1171, 2002r) wraz z późniejszymi zmianami. Wprowadzono zmiany redakcyjne oraz zmiany wynikające z dostosowania do aktualnych przepisów krajowych, w tym: Dział 2 Skład i informacja o składnikach, Dział 3 Identyfikacja zagrożeń, Dział 13 Postępowanie z odpadami, Dział 15 Informacje dotyczące przepisów prawnych.

Informacje zawarte w niniejszej Karcie Charakterystyki Produktu oparte są o pełną posiadana wiedzę, przekazane w najlepszej wierze ale bez żadnej gwarancji prawnej, bezpośredniej lub pośredniej. Producent nie odpowiada za zniszczenia, straty i uszkodzenia wynikłe z racji niewłaściwego użycia lub nie zabezpieczenia produktu.

Informacje zamieszczone w Karcie Charakterystyki mają na celu opisanie produktu jedynie z punktu wymagań bezpieczeństwa. Użytkownik jest odpowiedzialny za stworzenie warunków bezpiecznego używania produktu i to on bierze na siebie odpowiedzialność za skutki wynikające z niewłaściwego stosowania niniejszego produktu.

Opracowanie: Amagro Sp. z o.o. dla Unichem Polska Sp. z o.o. Wydanie: z dnia 21.09.2005

strona 7 z 7